

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин в господарствах Херсонської області
станом на 18.09.2025**

Озимий ріпак – сівба, поодинокі сходи.

Соняшник – збирання.

Кукурудза – воскова, повна стиглість.

Овочеві: томати посівні – бланжева та повна стиглість.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині теплу суху погоду другої декади вересня визначав антициклон. В кінці декади циклон, обумовили дощі різної інтенсивності.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найтепліший день декади до +27-29°C.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолодніші ночі декади до +10-12°C.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +47-52°C, в нічні години охолоджувалась до +9-10°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +23-24°C.

Агromетеорологічні умови протягом декади для підготовки ґрунту під сівбу озимих зернових культур та озимого ріпаку залишалися складними. Запаси продуктивної вологи у посівному та орному шарах ґрунту знаходились на незадовільному та недостатньому рівнях. Для досягання та збирання врожаю пізніх теплолюбивих та овочевих культур складались добре.

Господарства проводили культивуацію з боронуванням, вносили комплексні добрива та здійснювали сівбу озимого ріпаку. Також проводили збір врожаю насіння соняшнику.

На неугіддях триває слабкий літ, яйцекладка та відродження гусениць **лучного метелика** III покоління. Інтенсивність льоту складає 0,7-2,0 екз. метеликів на 10 кроків, чисельність гусениць 0,5 екз./м².

Триває літ метеликів, яйцекладка відродження та харчування гусениць III покоління листогризучих совок – **бавовникової, помідорної (карадрини) та совки гамми**. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 2 екз./світло пастку до 5 екз./світло пастку за ніч.

У пізніх посівах томатів, перцю, капусти, кукурудзи, багаторічних трав триває живлення гусениць III покоління листогризучих совок – **бавовникової, помідорної (карадрини), совки гамми** та інших. Совками заселено до 35% обстежених площ овочевих культур, пошкоджено 10-15% рослин, середня чисельність шкідника складає 1,5 екз./рослину, максимально 2,0 екз./рослину.

Триває слабкий літ, яйцекладка, відродження та харчування гусениць **озимої совки** II покоління. Чисельність гусениць 1-3 віку 0,5 - 1,0 екз./м². Гусениці виявлені на стерні злакових, на овочевих та просапних культурах. Заселено 32% обстежених площ.

Мишоподібні гризуни за чисельності 0,5-1,0, макс. 2,0 жилих колонії на гектар продовжують зосереджуватися в місцях резервацій (неорні землі,

неугіддя, лісосмуги, сади, пасовища) та на полях після збирання соняшнику, овочевих культурах та багаторічних травах. З появою сходів озимих культур вони мігруватимуть на них і розпочнуть шкодити. За видовим складом переважає полівка звичайна.

Надалі, за умов помірно теплої і помірно вологої осені, кількість жилих колоній зростатиме. З метою упередження розселення гризунів господарства області розпочали проводити комплекс агротехнічних заходів, а саме лушення стерні та зяблеву оранку, яка руйнує нори, знищує кормову базу та призводить до механічного знищення, насамперед молодняку.

На отриманих поодиноких сходах озимого ріпаку відмічено заселення *хрестоцвітих блішок*. Заселено 50% обстежених площ за середньої чисельності 0,5 екз./м², максимально – 1 екз./м². Пошкоджено у середньому 1% рослин, максимально – 2% у слабкому ступені.

Хлібний турун (жужелиця)

На сходах падалиці продовжується розвиток *хлібного туруна (жужелиці)* за середньої чисельності 0,2-1,0 екз./м², максимально 2,0 екз./м². Заселено до 10% площ. Триває парування шкідника та відкладання яєць. Найближчим часом очікується відродження личинок.

На сходах падалиці озимої пшениці спостерігається літ *злакових мух*, шкодочинність *попелиць* та *хлібних смугастих блішок*.

Клоп-шкідлива черепашка перебуває в місцях зимівлі (лісосмуги), де його чисельність складає 0,3-0,6 максимально 2,0 екз./м², при заселенні 37% обстеженої площі.

У посівах кукурудзи пізніх строків посіву продовжується харчування гусениць *бавовникової та інших совок*, які за чисельності 1-2 екз. на рослину пошкодили 1-2, осередково до 10% качанів у слабкому ступені.

Спостерігається незначне поширення хвороб кукурудзи. *Пухирчасту сажку* виявлено на 4% обстежених площ посівів кукурудзи, уражено поодинокі рослини. Розвиток хвороби – 1%. *Летючу сажку* виявлено на 1% обстежених площ посівів кукурудзи, уражено поодинокі рослини. Розвиток хвороби – 1%.

Продовжується збір урожаю соняшника.

На пізніх посівах, переважно листках верхнього ярусу, виявлено *фомоз*, *септоріоз*, *іржу*, якими уражено в слабкому ступені до 3% листя. Осередково до 10% рослин заселені та пошкоджені гусеницями *бавовникової совки* та гусеницями *соняшникової вогнівки*.

На *овочевих культурах* в приватному секторі продовжується літ, яйцекладка, відродження та живлення гусениць *помідорної* та *бавовникової* совок III покоління. Гусениці пошкодили 1-5% плодів, середня чисельність бавовникової совки становить 1,2 екз./рослину, карадрини – 0,5 екз./рослину. *Фітофторозом* уражено до 10% рослин на 55% площ, розвиток хвороби 2%, *альтернаріозом та макроспоріозом* уражено 3-5% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 7% плодів томатів уражені *верхівковою гниллю*.

На незахищених площах *пізньої капусти* шкодять гусениці капустиної *совки* (1,0 екз./рослину), гусениці *біланів* (1,3 екз./рослину), *молей* (2-5

екз./рослину), зростає чисельність та шкідливість *попелиці*, які продовжують свій розвиток на 5%, максимально 10 % рослин.

На всіх обстежених площах капусти триває шкодочинність *білокрилки*. Заселено у середньому 5% рослин, максимально - 10% за середньої чисельності 3 екз./роsl., максимально – 7. Триває літ, відкладання яєць метеликів *капустяного та ріпакового біланів* III покоління та відродження гусениць. У полі зору налічено 1 метелика, максимально – 2. На рослинах капусти виявлено шкодочинність гусениць, середня чисельність 1,3 гус./роsl. при заселенні 1% рослин.

Повсюди огірки другого строку висіву, пізні баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на *бактеріоз, пероноспороз, антракноз*. *Бактеріозом* уражено від 1% до 3% рослин, *пероноспорозом* – до 3% рослин, *антракнозом* – до 10% рослин, на 10-35% площ. *Фузаріозним в'яненням* на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Закінчується живлення гусениць *яблуневої плодожерки* III покоління. Пошкоджено від 1 до 5% плодів.

Паршею на яблуні та груші уражено 25% дерев, у середньому - 2% листя, максимально 5%, із розвитком хвороби - 3%. Плодів уражено у середньому 4%, максимально –8%, із розвитком хвороби - 4%.

Плодовою гниллю уражено 2, максимально 10% плодів зерняткових та кісточкових культур.